

SEPTIMIU CHELCEA, *Emoțiile sociale: despre rușine, vinovăție, regret și dezamăgire*, București, Editura Tritonic Books, 2020, 252 p.

Autorul, *professor emeritus* la Facultatea de Sociologie și Asistență Socială a Universității din București, doctor în filosofie – specialitatea sociologie din 1974, a publicat peste 100 de articole științifice, studii, monografii și volume de specialitate, răsplătit fiind de către Academia Română cu Premiul P.S. Aurelian în 1980 și, în 2004, cu Premiul Opera Omnia, pentru întreaga activitate de cercetare științifică.

Lucrarea profesorului S. Chelcea, *Emoțiile sociale: despre rușine, vinovăție, regret și dezamăgire*, se înscrie pe linia cercetărilor asupra sociologiei emoțiilor, continuând și completând volumul *Rușinea și vinovăția în spațiul public. Pentru o sociologie a emoțiilor*, apărut în 2008 și care a constituit o primă abordare sociologică a emoțiilor în literatura de specialitate din România.

Conform afirmațiilor autorului, în această lucrare termenul de emoție este utilizat ca termen umbrelă pentru ansamblul proceselor și stărilor afective, în sensul consacrat în literatura de specialitate națională și internațională.

Cartea este împărțită în patru capitole: „Emoțiile: repere teoretice”, „Rușinea – emoție socială primordială”, „Vinovăția – emoție morală și liant social”, „Regretul și dezamăgirea – emoții sociale contrafactice”. Vom alege câteva dintre aspectele la care s-a oprit autorul, fără a insista în mod deosebit asupra unuia sau a altuia, lăsând cititorului posibilitatea să-și facă propriile alegeri.

În primul capitol, „Emoțiile: repere teoretice”, printre alte aspecte de interes, sunt trecute în revistă elementele structurale ale emoțiilor, este analizată relația lor cu cogniția și sunt prezentate principalele categorii de teorii asupra emoțiilor. Capitolul se încheie cu prezentarea unei viziuni asupra emoțiilor în calitate de construcții sociale.

În Capitolul 2, „Rușinea – emoție socială primordială”, autorul definește termenul: „Rușinea este o emoție definitorie pentru om: numai homo sapiens are conștiință de sine și numai la nivel uman *sinele evaluează sinele*”. Emoția are un rol important atât în ceea ce privește comportamentul personal, cât și în funcționarea relațiilor interpersonale. Ne sunt prezentate principalele similarități și diferențe între rușine și vinovăție și o tipologie a rușinii.

În Capitolul 3, „Vinovăția – emoție morală și liant social”, autorul definește vinovăția: „În sens psihologic, cuvântul vinovăție designează pentru unii autori o emoție, pentru alții un sentiment sau o stare afectivă”, dezvoltând în continuare conceptul din perspectivă psihosociologică. Un subcapitol este rezervat relației dintre vinovăția vicariantă *versus* rușinea vicariantă.

În ultimul capitol, „Regretul și dezamăgirea – emoții sociale contrafactice” este prezentat conceptul de „regret”, urmat de o tipologie a regretelor pentru ca în final să fie analizată problema relației regret *versus* dezamăgire. „Cei mai mulți cercetători sunt de acord că regretul este o emoție negativă complexă contrafactuală”. Autorul consideră că și dezamăgirea este o emoție contrafactuală negativă.

Profesorul Septimiu Chelcea precizează că această carte „nu este decât un îndemn la adâncirea cercetării psihosociologice teoretice, experimentale și de teren a emoțiilor sociale negative, dar și pozitive”. Prezentul volum întrunește multiple calități fiind de interes pentru studenții de la facultățile cu profil umanist, cât și pentru toți cititorii interesați de domeniu.

Georgeta Preda